

OCHRANA OBYVATEĽSTVA PRED ÚČINKAMI NEBEZPEČNÝCH LÁTOK

INFORMÁCIE PRE VEREJNOSŤ

Informácie pre verejnosť podľa § 15a zákona NR SR č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, v súlade s pôsobnosťou mesta Žilina.

1. Informácie o zdroji ohrozenia

1. Mestský hokejový klub, a.s. Žilina, Športová 5, 010 01 Žilina

Predmet činnosti: zabezpečovanie hokejových stretnutí, iných športových aktivít športových klubov a verejnosti, ktoré potrebujú ľadovú plochu, organizovanie kultúrnych a spoločenských aktivít.

Na zimnom štadióne sa nachádza chemická nebezpečná látka – **amoniak**. Amoniak je požitý ako chladiace médium výhradne v priestore strojovne chladenia, ktorá je situovaná v samostatnom technologickom objekte pri zimnom štadióne. Amoniak sa používa v primárnom okruhu systému chladenia v plynnom a kvapalnom skupenstve mimo vnútorné priestory zimného štadióna.

2. Ryba Žilina, spol. s r. o., Hviezdoslavova 5, prevádzka M. Rázusa 5, 010 01 Žilina

Predmet činnosti: skladovanie a predaj mrazených a chladených polotovarov a výrobkov.

V spoločnosti Ryba Žilina, spol. s r. o. sa nachádza chemická nebezpečná látka - **amoniak**. Amoniak je použitý ako médium na chladenie a mrazenie polotovarov a výrobkov. Zo strojovne chladiaceho zariadenia, ktorá sa nachádza v západnej časti areálu, je vedené chladiace médium rozvodmi do jednotlivých chladiacich boxov. Technológia chladenia sa nachádza priamo v prevádzke na vyššie uvedenej adrese.

3. POLYCASA SLOVAKIA, s. r. o., M. R. Štefánika 71, 010 39 Žilina

Predmet činnosti: výroba výrobkov organickej a anorganickej chémie a obchod s týmito výrobkami. V spoločnosti POLYCASA SLOVAKIA, s. r. o. sa nachádzajú nasledovné chemické nebezpečné látky: **metylakrylát, metylmetakrylát, AIBN** (prášková prísada), **toluén**. Výrobné zariadenia sa nachádzajú vo vnútorných priestoroch objektov spoločnosti na vyššie uvedenej adrese.

4. MESSER TATRAGAS, spol. s r.o. Chalupkova 9, 819 44 Bratislava, OS Mojšová Lúčka, 010 56 Žilina

Predmet činnosti: príjem a výdaj plynových fliaš, skladovanie plynových fliaš a ich triedenie.

V spoločnosti MESSER TATRAGAS, spol. s r.o. sa nachádzajú nasledovné chemické nebezpečné látky: **acetylén, amoniak, chlór**. Skladové priestory sa nachádzajú vo vnútorných priestoroch objektu spoločnosti na vyššie uvedenej adrese.

2. Informácie o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a pôsobení následkov MU v ohrozenom území kedy môže dôjsť k ohrozeniu života, zdravia alebo majetku

a) Vybrané najnepriaznivejšie havarijné scenáre MU u jednotlivých stacionárnych zdrojoch ohrozenia podľa informácií od právnických osôb:

Názov a lokalita stacionárneho zdroja ohrozenia	Druh NL (UN kód)	vzdialenosť v metroch pre koncentráciu IDLH Hodnota okamžitého nebezpečenstva pre život, a zdravie nechránených osôb
Ryba Žilina, spol. s r. o., Ul. Martina Rázusa 5, 010 01 Žilina	Amoniak / UN 1001	578 m
MšHK, a.s. Žilina Mestský hokejový klub Žilina a. s., Športová 5, 010 01 Žilina	Amoniak / UN 1001	511 m
Messer Tatragas, spol. s r. o., Chalupkova 9, Bratislava 819 44, OS Mojšová Lúčka, 010 56 Žilina	Acetylén / UN 1001	74 m
	Amoniak / UN 1005	433 m únik NH ₃ 1 ks SUD 500 kg
	Chlór / UN 1017	506 m únik CL ₂ 1 ks TF 40 l (50kg)
POLYCASA Slovakia, s. r.o. Žilina M. R. Štefánika č. 71, 010 39 Žilina	Toluén / UN 1294	106 m
	Metylakrylát UN 1919	
	Metylmetakrylát UN 1247	52 m
	AIBN UN 3234	

b) Ohrozené subjekty pri možných mimoriadnych udalostiach:

Názov a lokalita stacionárneho zdroja ohrozenia	Druh NL (UN kód)	Ohrozené obce a subjekty
<p>Ryba Žilina spol. s r. o., Ul. Martina Rázusa 5, 010 01 Žilina</p>	<p>Amoniak UN 1005</p>	<p>Mesto Žilina, Atlanta s.r.o., Jinex s. r. o., Informačné centrum podnikateľov s. r. o., Zberné suroviny a.s., Slovenská správa ciest, Správa ciest ŽSK, Žilmont s. r. o., Domino a. s., SŠT Varias s. r. o., Doprastav a. s., Slovenský plynárenský priemysel a. s., Vital a. s., Fines a. s., Dopravný podnik mesta Žiliny s. r. o., Drevoindustria SM s. r. o., Krajský súd, Krankas s. r. o., ČSOB a. s., ŽU- Fakulta prírodných vied, Bábkové divadlo, Daňový úrad II, KR HaZZ, OR HaZZ, na ulici Veľká Okružná - SPŠS, Obchodná akadémia, Št. jazyková škola a Gymn., Gymnázium sv. Františka z Assisi, Konzervatórium, ZŠ Hollého, Spojená škola J. M. Hurbana 36, Cirkevná ZŠ Romualda Zaymusa, SOŠ podnikania Sasinkova 45, Súkromné SOŠ spoločného stravovania Závodská cesta, SOŠ poľnohosp. a služieb na vidieku, ZŠ Suvorovova, ŽU-Stavebná fakulta, SOŠ elektrotechnická, ARMAT s.r.o., Generali Poist'ovňa, a.s., Poštová banka, a.s., Slovenská pošta a.s., Regionálne poštové centrum, Žilinský Večerník, OTP Banka Slovensko, a.s., ÚPSVaR Žilina, Hotel Dubná Skala, Krajský pozemkový úrad v Žiline, Slovenský rybársky zväz-RADA Žilina, T+T, a.s., Štatistický úrad SR, BULDING TRADE, s.r.o., HASTRA s.r.o., Hotel ARTHUR, MONTSERVIS, s.r.o., PK Doprastav a.s., Dopravné systémy Scheidt&Bachmann, s.r.o., ST Varias, s.r.o., X-ray Žilina, spol. s r.o., Stredoslovenská energetika, a.s., SUNGWOO HITECH Slovakia s.r.o., SH +, a.s., Anton Mitašík-Anmima, MC-Metal, s.r.o., Krajský školský úrad, Žilinský samosprávny kraj, RÚVZ so sídlom v Žiline, SkyBau, s.r.o., Dom odborov spol. s r.o., KÚ ŽP, Sociálna poisťovňa pobočka Žilina, Pevas s.r.o., COOP Jednota Žilina spotrebné družstvo, VÚB a.s., MsÚ Žilina, Slovenská sporiteľňa, a.s., Hotel BOSS, Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. Makovického 8, Prvá stavebná sporiteľňa a.s., UNION poisťovňa, a.s., Hotel Astoria s.r.o., UniCredit Bank Slovakia a.s., Automatizácia železničnej dopravy a.s., Tesco Stores a.s. obchodný dom, Slovimex – Trading, s.r.o., Johnson Controls International, spol. s r.o., Slovena, a.s., Alianz Slovenská poisťovňa, a.s., Harmónia – zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb, Republiky 22, Považská galéria umenia v Žiline, Tatra banka, a.s., Hotel Palace olom, Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.</p>
<p>Mestský hokejový klub Žilina a. s., Športová 5, 010 01 Žilina</p>	<p>Amoniak UN 1005</p>	<p>Mesto Žilina, Hotel HOLIDAY INN, Tesco Stores SR a.s., Johnson Controllos international s. r. o., Katastrálny úrad, Slovenská sporiteľňa, Futbalový štadión, Železničná stanica, Krajský pozemkový úrad, Hotel Place Polom, Ludová banka, Prvá stavebná sporiteľňa, Tatra banka, VÚB a.s., Hotel Astoria, Hotel Polom, Geodézia a.s., VZP a.s., ČSOB a. s., MŠ, Mestská polícia, Okresný súd, Krajská prokuratúra, Komunálna poisťovňa, Považská galéria umenia v Žiline, Penzión MAJOVEY, Spoločná zdravotná poisťovňa, Dexia banka Slovensko a.s., Poštová banka, a.s., Slovenská pošta a.s. Regionálne poštové centrum, Generali Poist'ovňa, a.s. Hotel Grand s.r.o., ÚPSVaR Žilina, ŽU – Fakulta prírodných vied, Hotel Dubná Skala, Volsbank Slovensko, a.s., Orange Slovensko, a.s., UniCredit Bank Slovakia a.s., Union poisťovňa, a.s., T+T, a.s., Slovenský rybársky zväz – Rada Žilina, Automatizácia železničnej dopravy a.s., Slovena, a.s., MŠK Žilina, a.s. Stredoslovenská energetika, a.s., Slovimex-Trading, s.r.o., Gymnázium sv. Františka z Assisi, Konzervatórium, Spojená škola, J. M. Hurbana 36, Stredná odborná škola podnikania.</p>

Názov a lokalita stacionárneho zdroja ohrozenia	Druh NL (UN kód)	Ohrozené obce a subjekty
Messer Tatragas, spol. s r. o. , Chalupkova 9, Bratislava 819 44, OS Mojšová Lúčka, 010 56 Žilina	Acetylén UN 1001	obec Mojšová Lúčka cca 30% SZ časť územia obce
	Amoniak UN 1005	
	Chlór UN 1017	
POLYCASA Slovakia, s. r.o. M. R. Štefánika č. 71, 010 39 Žilina	Toluén UN 1294	Mesto Žilina, Hotel Fram, Aqchémia s. r. o., Siemens s. r. o. , Energoteam s. r. o. Faurecia Slovakia s. r. o., Tvarovanie PCHZ, spol. s r.o., Cenon, s.r.o., I.M-K-SBS, s.r.o., Kamil Mahút Stavomat a spol., KDR s.r.o.
	Metylakrylát UN 1919	
	Metylmetakrylát UN 1247	
	AIBN UN 3234	

c) Následky na postihnutom území a životnom prostredí

Nebezpečná látka: **AMONIAK NH₃ UN 1005**

Následkom vzniku mimoriadnej udalosti v prípade, že nebudú zavedené, resp. realizované ochranné opatrenia, sa predpokladá rozšírenie účinkov do tej miery, že pri vyšších koncentráciách môže prísť k ohrozeniu života, resp. ohrozeniu zdravia pôsobením plynu alebo tekutiny, ktorá dráždi silne oči, dýchacie cesty, pľúca a kožu až do ťažkého poleptania. Kŕč alebo edém (glottis) môže viesť k uduseniu. Nadýchanie plynu vysokej koncentrácie môže mať za následok náhlu smrť. Styk s tekutinou vyvoláva ťažké omrzliny.

Pri vyšších koncentráciách môže prísť k úhynu zvierat, čiastočnému poškodeniu vegetácie a môžu byť kontaminované plody z nechránenej prírody. Pri koncentráciách v rozmedzí hornej a dolnej medze výbušnosti môže prísť k výbuchu, s deštruktívnymi účinkami na okolí a k vzniku požiaru.

NPELp - Najvyšší prípustný expozičný limit priemerný pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší **pre 8 hod. časovú dĺžku**

NPELk - Najvyšší prípustný expozičný limit krátkodobý pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší **pre 15 min. časovú dĺžku**

Pre NL AMONIAK platia nasledovné hodnoty:

NPELp = 20 ppm, (14 mg.m⁻³) pre 8 hod. časovú dĺžku, – max. pobyt pre nechránené osoby,

NPELk = 50 ppm, (36 mg.m⁻³) pre 15 min. časovú dĺžku. – max. pobyt pre nechránené osoby,

Záver: Pri úniku amoniaku je potrebné si uvedomiť jeho nebezpečnosť v charaktere toxických vlastností, závažnosti a veľkosti rozsahu ohrozenia, najmä v rýchlosti pôsobenia, kedy vzniká časová tieseň na realizáciu opatrení pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva a na zavedenie režimov života. V prípade vzniku uvedenej mimoriadnej udalosti v predpokladanom rozsahu, by došlo v postihnutých oblastiach k celkovému narušeniu chodu života, výroby a zásobovania obyvateľstva na postihnutom území. Bola by prerušená cestná doprava na miestnych komunikáciách. Predpokladá sa čiastočné narušenie životného prostredia bez trvalých následkov, s možným zhoršením epizootickej a čiastočne aj epidemickej situácie. Nie je predpoklad, že dôjde k vzniku sekundárnych mimoriadnych udalostí.

IDENTIFIKÁCIA RIZÍK:

Fyzikálne nebezpečenstvá	: Horľavé plyny - Kategória 2 - Výstraha (H221) Plyny pod tlakom - Skvapalnený plyn - Výstraha (H280)
Nebezpečenstvo pre zdravie	: Akútna inhalačná toxicita Kategória 3 - Nebezpečenstvo (H331) Žieravosť pre kožu Kategória 1B - Nebezpečenstvo (H314) STOT SE : Leptanie dýchacej sústavy. (EUH071)
Nebezpečenstvo pre životné prostredie	: Nebezpečná pre vodné prostredie – akútne - Kategória 1 - Výstraha (H400)
Klasifikácia podľa smernice EC 67/548 alebo EC 1999/45	: R10 T; R23 C; R34 N; R50

Prvky označovania

Označovanie podľa smernice EC 1272/2008 (CLP)

Výstražné piktogramy

Kódy výstražných piktogramov

Výstražné slovo

Výstražné upozornenie

- : Nebezpečenstvo
: H331 : Toxický pri vdýchnutí.
: H221 : Horľavý plyn.
: H314 : Spôsobuje vážne poleptanie kože a poškodenie očí.
: H280 : Obsahuje plyn pod tlakom, pri zahriatí môže vybuchnúť.
: H400 : Veľmi toxický pre vodné organizmy.
: EUH071 : Žieravé pre dýchacie cesty.

ĎALŠIE INFORMÁCIE O NEBEZPEČNOSTI

Bezpečnostné upozornenie

- **Prevencia**

- : P260 : Nevdychujte prach, dym, plyn, hmlu, pary, aerosóly.
: P280 : Noste ochranné rukavice/ochranný odev/ochranné okuliare/ochranu tváre.
: P210 : Uchovávajte mimo dosahu tepla/iskier/otvoreného ohňa/horúcich povrchov. Nefajčite.
: P273 : Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia.

- **Odozva**

- : P304+P340+P315 : **PO VDÝCHNUTÍ:** Presuňte postihnutého na čerstvý vzduch a nechajte ho oddychovať v polohe, ktorá mu umožní pohodlné dýchanie. Okamžite vyhľadajte lekársku pomoc/starostlivosť.
: P303+P361+P353+P315 : **PRI KONTAKTE S POKOŽKOU (alebo vlasmi):** Odstráňte/vyzlečte všetky kontaminované časti odevu. Pokožku ihneď opláchnite vodou/sprchou. Okamžite vyhľadajte lekársku pomoc/starostlivosť.
: P305+P351+P338+P315 : **PO ZASIAHNUTÍ OČÍ:** Niekoľko minút ich opatrne vyplachujte vodou. Ak používate kontaktné šošovky a ak je to možné, odstráňte ich. Pokračujte vo vyplachovaní. Okamžite vyhľadajte lekársku pomoc/starostlivosť.
: P377 : Unikajúci horiaci plyn: Nehaste, ak únik nemožno bezpečne zastaviť.
: P381 : Ak je to bezpečné, odstráňte všetky zdroje zapálenia.

- **Uchovávanie**

- : P405 : Uchovávajte uzamknuté.
: P403 : Uchovávajte na dobre vetranom mieste

Symbol(y)

R-veta(y)

S-veta(y)

- : T : Toxický
N : Nebezpečný pre životné prostredie
- : R10 : Horľavý.
R23 : Jedovatý pri vdýchnutí.
R34 : Spôsobuje popáleniny/poleptanie.
R50 : Veľmi jedovatý pre vodné organizmy.
- : S9 : Uchovávať nádobu na dobre vetranom mieste.
S16 : Uchovávať mimo dosahu zdrojov zapálenia - Zákaz fajčenia.
S26 : V prípade kontaktu s očami je potrebné ihneď ich vymyť s veľkým množstvom vody a vyhľadať lekársku pomoc.
S36/37/39 : Noste vhodný ochranný odev a ochranné prostriedky na oči/ tvár.
S45 : V prípade nehody alebo ak sa necítite dobre, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc (ak je to možné, ukážete označenie látky alebo prípravku).
S61 : Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia. Oboznámte sa so špeciálnymi inštrukciami, kartou bezpečnostných údajov.

OPATRENIA PRVEJ POMOCI:

Pokyny pre poskytnutie prvej pomoci

- Vdýchnutie

- : Toxický pri vdýchnutí.
Postihnutému nasadte izolačný dýchací prístroj a presuňte ho do nekontaminovaného priestoru. Udržujte ho v teple a pokoji. Privolajte lekára. Pri zástave dýchania poskytnite umelé dýchanie.

- Kontakt s očami/pokožkou

- : Môže spôsobiť poleptanie kože a očnej rohovky (s dočasnou poruchou zraku).
Oči okamžite dôkladne vyplachovať vodou najmenej 15 minút.
Odstráňte znečistený odev a postihnuté miesto oplachujte aspoň 15 minút vodou.
Vyhľadajte lekársku pomoc.

Nebezpečná látka: CHLÓR Cl₂ UN 1017

IDENTIFIKÁCIA RIZÍK:

Fyzikálne nebezpečenstvá	: Oxidujúce plyny - Kategória 1 - Nebezpečenstvo (H270) Plyny pod tlakom - Skvapalnený plyn - Výstraha (H280)
Nebezpečenstvo pre zdravie	: Akútna inhalačná toxicita Kategória 2 - Nebezpečenstvo (H330) Dráždivosť pre kožu - Kategória 2 - Výstraha (H315) Podráždenie očí - Kategória 2 - Výstraha (H319) Toxicita pre špecifický cieľový orgán – jednorazová expozícia - Kategória 3 - Výstraha (H335) STOT SE : Leptanie dýchacej sústavy. (EUH071)
Nebezpečenstvo pre životné prostredie	: Nebezpečná pre vodné prostredie – akútne - Kategória 1 - Výstraha (H400)
Klasifikácia podľa smernice EC 67/548 alebo EC 1999/45	: T; R23 Xi; R36/37/38 N; R50

Prvky označovania

Označovanie podľa smernice EC 1272/2008 (CLP)

Výstražné piktogramy

Kódy výstražných piktogramov

Výstražné slovo

Výstražné upozornenie

: Nebezpečenstvo
: H330 : Smrteľný pri vdýchnutí.
: H270 : Môže spôsobiť alebo prispieť k rozvoju požiaru; oxidačné činidlo.
: H319 : Spôsobuje vážne podráždenie očí.
: H315 : Dráždi kožu.
: H280 : Obsahuje plyn pod tlakom, pri zahriatí môže vybuchnúť.
: H335 : Môže spôsobiť podráždenie dýchacích ciest.
: H400 : Veľmi toxický pre vodné organizmy.
: EUH071 : Žieravé pre dýchacie cesty.

ĎALŠIE INFORMÁCIE O NEBEZPEČNOSTI

Bezpečnostné upozornenie

- Prevencia

: P260 : Nevdychujte prach, dym, plyn, hmlu, pary, aerosóly.
: P280 : Noste ochranné rukavice/ochranný odev/ochranné okuliare/ochranu tváre.
: P244 : Udržujte ventily a príslušenstvo čisté, bez olejov a mazív.
: P220 : Uchovávajte/skladujte mimo odevov/.../horľavých materiálov.
: P273 : Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia.

- Odozva

: P304+P340+P315 : PO VDÝCHNUTÍ: Presuňte postihnutého na čerstvý vzduch a nechajte ho oddychovať v polohe, ktorá mu umožní pohodlné dýchanie. Okamžite vyhľadajte lekársku pomoc/starostlivosť.
: P305+P351+P338+P315 : PO ZASIAHNUTÍ OČÍ: Niekoľko minút ich opatrne vyplachujte vodou. Ak používate kontaktné šošovky a ak je to možné, odstráňte ich. Pokračujte vo vyplachovaní. Okamžite vyhľadajte lekársku pomoc/starostlivosť.
: P332+P313 : Ak sa objaví podráždenie pokožky, vyhľadajte lekársku pomoc/starostlivosť.
: P370+P376 : V prípade požiaru: ak je to bezpečné, zastavte únik.
: P302+P352 : PRI KONTAKTE S POKOŽKOU: Umyte veľkým množstvom vody a mydla.

- Uchovávanie	: P405 : Uchovávať uzamknuté. P403 : Uchovávať na dobre vetranom mieste
Označovanie podľa smernice EC 67/548 alebo EC 1999/45	
Symbol(y)	: T : Toxický
R-veta(y)	: N : Nebezpečný pre životné prostredie : R23 : Jedovatý pri vdýchnutí. R36/37/38 : Dráždi oči, dýchacie cesty a pokožku. R50 : Veľmi jedovatý pre vodné organizmy.
S-veta(y)	: S9 : Uchovávať nádobu na dobre vetranom mieste. S45 : V prípade nehody alebo ak sa necítite dobre, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc (ak je to možné, ukážte označenie látky alebo prípravku). S61 : Zabráňte uvoľneniu do životného prostredia. Oboznámte sa so špeciálnymi inštrukciami, kartou bezpečnostných údajov.

NPELp - Najvyšší prípustný expozičný limit priemerný pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší pre 8 hod. časovú dĺžku

NPELk - Najvyšší prípustný expozičný limit krátkodobý pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší pre 15 min. časovú dĺžku

Pre NL CHLÓR platia nasledovné hodnoty:

NPELp = neurčené hodnoty pre 8 hod. časovú dĺžku, – max. pobyt pre nechránené osoby,
NPELk = 0,5 ppm, (1,5 mg.m⁻³) pre 15 min. časovú dĺžku. – max. pobyt pre nechránené osoby,

OPATRENIA PRVEJ POMOCI:

Pokyny pre poskytnutie prvej pomoci

- Vdýchnutie	: Toxický pri vdýchnutí. Postihnutému nasadte izolačný dýchací prístroj a presuňte ho do nekontaminovaného priestoru. Udržujte ho v teple a pokoji. Privolajte lekára. Pri zástave dýchania poskytnite umelé dýchanie.
- Kontakt s očami/pokožkou	: Môže spôsobiť poleptanie kože a očnej rohovky (s dočasnou poruchou zraku). Oči okamžite dôkladne vyplachovať vodou najmenej 15 minút. Odstráňte znečistený odev a postihnuté miesto oplachujte aspoň 15 minút vodou. Vyhľadajte lekársku pomoc.

Nebezpečná látka: TOLUÉN C₇H₈ UN 1294

Látka prudko reaguje pri kontakte so silnými oxidačnými činidlami, koncentrovanou kyselinou dusičnou, halómi a sírou. So vzduchom tvorí jedovaté a výbušné zmesi. Pary vo vysokých koncentráciách pôsobia narkoticky a dráždia oči a dýchacie cesty. Styk s tekutinou spôsobuje dráždenie očí a po dlhšom pôsobení aj pokožky. Tekutina sa môže vstrebávať kožou. Koncentrácia 600 ppm po dobu 30 min spôsobuje únavu, bolesť hlavy, nevoľnosť, zvracanie, stav opitosti, bezvedomie, obrna dýchania, kŕče.

NPELp - Najvyšší prípustný expozičný limit priemerný pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší pre 8 hod. časovú dĺžku

NPELk - Najvyšší prípustný expozičný limit krátkodobý pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší pre 15 min. časovú dĺžku

Pre NL Toluén platia nasledovné hodnoty:

NPELp = 50 ppm, (192 mg.m⁻³) pre 8 hod. časovú dĺžku, – max. pobyt pre nechránené osoby,
NPELk = 100 ppm, (384 mg.m⁻³) pre 15 min. časovú dĺžku. – max. pobyt pre nechránené osoby,

Záver: Na základe toxických vlastností toluénu, je nebezpečenstvo v závažnosti a rozsahu ohrozenia, najmä v rýchlosti pôsobenia, kedy vzniká časová tieseň na realizáciu opatrení pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva a na zavedenie režimov života. V prípade vzniku uvedenej mimoriadnej udalosti, po jednorazovom úniku pri prečerpávaní cisterny, by došlo v postihnutej oblasti k narušeniu chodu života, výroby a zásobovania obyvateľstva.

Nebezpečná látka: METYLAKRYLÁT C₄H₆O₂ UN 1919

Metylakrylát pláva na vodnej hladine, nad hladinou sa môžu vytvoriť jedovaté a výbušné zmesi. Pary sú veľmi ľahko zápalné, tvoria so vzduchom výbušné zmesi, ťažšie ako vzduch. Pary veľmi dráždia oči, pokožku, dýchacie cesty a pľúca, čo vedie až k vzniku edému pľúc. Spôsobujú pálenie nosohltanu, záchvaty kašľa, bolesť hlavy, nevoľnosť, apatiu, pri vyšších koncentráciách nedostatok dychu, kŕče a nakoniec smrť. Tekutina veľmi dráždi oči, poškodzuje rohovku a kožu pri tvorbe pľuzgierov. Vstrebáva sa pokožkou a touto cestou môže dôjsť k poškodeniu centrálnemu nervovému systému, pečene a ľadvín.

NPELp - Najvyšší prípustný expozičný limit priemerný pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší pre 8 hod. časovú dĺžku

NPELk - Najvyšší prípustný expozičný limit krátkodobý pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší pre 15 min. časovú dĺžku

Pre NL Metylakrylát platia nasledovné hodnoty:

NPELp = 5 ppm, (18 mg.m⁻³) pre 8 hod. časovú dĺžku, – max. pobyt pre nechránené osoby,

NPELk = 10 ppm, (36 mg.m⁻³) pre 15 min. časovú dĺžku. – max. pobyt pre nechránené osoby,

Záver: Na základe toxických vlastností metylakrylátu, je nebezpečenstvo v závažnosti a rozsahu ohrozenia, najmä v rýchlosti pôsobenia, kedy vzniká časová tieseň na realizáciu opatrení pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva a na zavedenie režimov života. V prípade vzniku uvedenej mimoriadnej udalosti, po jednorazovom úniku pri prečerpávaní cisterny, by došlo v postihnutej oblasti objektu k narušeniu chodu života a výroby.

Nebezpečná látka: METYLMETAKRYLÁT „MMA“ C₅H₈O₂ UN 1247

Metylmetakrylát je rozpustný v alkohole a čiastočne vo vode, má sklon k polymerizácii. Možnosť vytvorenia výbušných zmesí. Pary sú veľmi ľahko zápalné, tvoria so vzduchom výbušné zmesi, ťažšie ako vzduch. Pary veľmi dráždia oči, pokožku, dýchacie cesty a pľúca, čo vedie až k vzniku edému pľúc. Pri vysokých koncentráciách pár je možný ochromujúci účinok na centrálny nervový systém.

Tekutina dráždi oči a kožu. Vstrebáva sa pokožkou a touto cestou môže dôjsť k poruchám centrálnemu nervovému systému. Pri ťažkých otravách nastávajú závrate, bolesti hlavy, ospalosť, strata vedomia a je možná zástava dychu.

NPELp - Najvyšší prípustný expozičný limit priemerný pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší pre 8 hod. časovú dĺžku

NPELk - Najvyšší prípustný expozičný limit krátkodobý pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší pre 15 min. časovú dĺžku

Pre NL Metylmetakrylát platia nasledovné hodnoty:

NPELp = 50 ppm, pre 8 hod. časovú dĺžku, – max. pobyt pre nechránené osoby,

NPELk = 100 ppm, pre 15 min. časovú dĺžku. – max. pobyt pre nechránené osoby,

Záver: Na základe toxických vlastností metylmetakrylátu, je nebezpečenstvo v závažnosti a rozsahu ohrozenia, najmä v rýchlosti pôsobenia, kedy vzniká časová tieseň na realizáciu opatrení pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva a na zavedenie režimov života. V prípade vzniku uvedenej mimoriadnej udalosti, po jednorazovom úniku pri prečerpávaní cisterny, by došlo v postihnutej oblasti objektu k narušeniu chodu života a výroby.

Nebezpečná látka - Zlúčeniny tetrametylsuccinonitrilu AIBN C₈H₁₂N₄ UN 3234

Sú vo vode nerozpustné, práškovité látky, rozpustné v organických rozpúšťadlách. Za tepla sa rozkladajú na toxické látky (zlúčeniny tetrametylsuccinonitrilu, z ktorých je najnebezpečnejší kyanovodík). Pary a prach dráždia oči a dýchacie cesty. Spôsobujú slzenie, bolesti hlavy, dýchacie potiaže, kŕče, poškodenie pečene a ľadvín. Pri styku s kožou môžu vznikajú vyrážky. Ďalšie príznaky sú horká chuť v ústach, závrate, nevoľnosť, nechutenstvo a poruchy spánku.

Záver: Na základe toxických vlastností zlúčenín tetrametylsuccinonitrilu, je nebezpečenstvo v závažnosti a rozsahu ohrozenia, najmä v rýchlosti pôsobenia, kedy vzniká časová tieseň na realizáciu opatrení pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva a na zavedenie režimov života. V prípade vzniku uvedenej mimoriadnej udalosti, po tepelnom rozklade - požiari, by došlo v postihnutej oblasti k narušeniu chodu života, výroby a zásobovania obyvateľstva.

NL - ACETYLÉN C₂H₂ UN 1001

Rozpustný bezfarebný plyn. Zápach podobný cesnaku. Mimoriadne horľavý. Nedokonalým spaľovaním môže vzniknúť oxid uhoľnatý. Účinky ohňa môžu zapríčiniť výbuch zásobníka. Toxické účinky NL nie sú známe.

OPATRENIA PRVEJ POMOCI:

- pri vdýchnutí Vysoké koncentrácie môžu spôsobiť udusenie. Príznakmi môžu byť strata pohybu a strata vedomia. Pri nízkych koncentráciách môže dochádzať k narkotickým účinkom. Symptómami môžu byť pocit závrate, bolesti hlavy, nevoľnosť a poruchy koordinácie. Postihnutému treba nasadiť dýchací prístroj a vyniesť ho na čerstvý vzduch. Udržiavať ho v teple a pokoji. Privolať lekára. Pri zástave dýchanie použiť umelé dýchanie.

NPELp - Najvyšší prípustný expozičný limit priemerný pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší pre 8 hod. časovú dĺžku

NPELk - Najvyšší prípustný expozičný limit krátkodobý pre plyny, pary a aerosóly v pracovnom ovzduší pre 15 min. časovú dĺžku

Pre NL Acetylén: koncentrácia hodnôt NPELp a NPELk nie sú známe.

ODPORÚČANÁ HMOTNOSŤ A ZLOŽENIE ÚKRYTOVEJ A EVAKUAČNEJ BATOŽINY

Odporúčaná hmotnosť úkrytovej batožiny: 10 - 15 kg

Odporúčaná hmotnosť evakuačnej batožiny: do 25 kg pre deti a do 50 kg pre dospelých

Čo vám nemá chýbať v batožine?

- osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti malých rozmerov,
- osobné lieky, vitamíny a nevyhnutné zdravotnícke potreby,
- základné trvanlivé potraviny a nápoje v nepriepustných obaloch na 2-3 dni,
- predmety osobnej hygieny a dennej potreby,
- náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť,
- prikrývka, spací vak,
- vrecková lampa, sviečka a zápalky,
- ďalšie nevyhnutné osobné veci podľa potreby a uváženia (mobilný telefón),
- pre deti nezabudnite pribalit hračku.

Zoznam vecí, ktoré je zakázané brať do úkrytu:

- zbrane všetkého druhu, alkohol a iné návykové látky, zapáchajúce a ľahko zápalné látky,
- objemné predmety, kočíky, periny a pod.,
- domáce zvieratá, psy, mačky a iné,
- zapalovače, cigarety, ponorné variče, jedlá podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu.

3. Nebezpečné vlastnosti a označenie látok a prípravkov, ktoré by mohli spôsobiť mimoriadnu udalosť

Názov	Vzorec	Kemler. kód	UN kód	Haschem kód	Hustota pár (vzduch=1)	Fyzikálno-chemické vlastnosti	Vlastnosti z pohľadu požiarovosti	Označovanie pri preprave, bezpečnostné značky
Amoniak (čpavok)	NH₃	268	1005 (1615)	2PE	0,6	Bezfarebná kvapalina alebo plyn so štipľavým dráždivým zápachom, veľmi nebezpečná, málo horľavá látka, hrozí nebezpečenstvo vznietenia za vyšších teplôt. Pri kontakte s kyselinami dochádza k veľmi prudkej neutralizačnej reakcii. Bod varu: - 33,4 °C Bod topenia: - 77,7 °C Tepl. vznietenia: 651 °C Medze výbušnosti: 16 - 27 obj. %	Horí len pri vysokých koncentráciách, vyššej teplote a pôsobením silného energetického zdroja, za tepla sa rozkladá na jedovaté nitrózne plyny. Nádrž s amoniakom je treba chladiť vodou! Dýchací prístroj a úplný ochranný odev je pri zásahu jednotiek HaZZ nevyhnutný. Filter ochrannej masky je typu „K“.	výstražné nálepky: 1, 2b
toluén	C₇H₈	33	1294	3YE	3,18	Bezfarebná, veľmi horľavá kvapalina so zápachom benzénu. Látka prudko reaguje pri kontakte so silnými oxid. činidlami, koncentrovanou kyselinou dusičnou, halónmy a sírou. So vzduchom tvorí jedovaté a výbušné zmesi. Bod varu: 111 °C Bod topenia: - 95 °C Tepl. vzplanutia: 4 °C Tepl. vznietenia: 535 °C Medze výbušnosti: 1,2 - 7,1 obj. %	Veľmi horľavá látka, nebezpečenstvo vznietenia za normálnej teploty okolia. Horí silno dymiacim plameňom. Nádrž s toluénom je treba chladiť vodou! Dýchací prístroj a úplný ochranný odev je pri zásahu jednotiek HaZZ nevyhnutný. Filter ochrannej masky je typu „A“.	výstražná nálepka: 2a

Názov	Vzorec	Kemler. kód	UN kód	Haschem kód	Hustota pár (vzduch=1)	Fyzikálno-chemické vlastnosti	Vlastnosti z pohľadu požiarovosti	Označovanie pri preprave, bezpečnostné značky
metylakrylát	$C_4H_6O_2$	339	1919	3WE	2,97	<p>Bezfarebná kvapalina s ostrým, štiplavým zápachom. Kvapalina pláva na vodnej hladine, nad hladinou možnosť vytvorenia jedovatých a výbušných zmesí. Pary sú veľmi ľahko zápalné, tvoria so vzduchom výbušné zmesi, ťažšie ako vzduch.</p> <p>Bod varu: 80 °C Bod topenia: - 75 °C Tepl. vzplanutia: - 3 °C Tepl. vznietenia: 468 °C Medze výbušnosti: 2,8 - 25 obj. %</p>	<p>Pary sú veľmi ľahko zápalné, tvoria so vzduchom výbušné zmesi, ťažšie než vzduch. Plazia sa pri zemi a pri zapálení sa šíria do veľkých vzdialeností. Vzplanutie pôsobením horúcich povrchov, iskier, otvoreného ohňa aj preskokom iskry elektrostatického náboja. Veľké nebezpečenstvo výbuchu. Dýchací prístroj ía úplný ochranný odev je pri zásahu jednotiek HaZZ nevyhnutný. Filter OM je typu „A“.</p>	Výstražná nálepka: 2a
metylmetakrylát	$C_5H_8O_2$	339	1247	3YE	3,45	<p>Číra, bezfarebná kvapalina s ostrým zápachom. Látka je rozpustná v alkohole a čiastočne vo vode, má sklon k polymerizácii. Možnosť vytvorenia výbušných zmesí. Pary sú veľmi ľahko zápalné, tvoria so vzduchom výbušné zmesi, ťažšie ako vzduch.</p> <p>Bod varu: 101 °C Bod topenia: - 48 °C Tepl. vzplanutia: 8 °C Tepl. vznietenia: 430 °C Medze výbušnosti: 1,7 - 12,5 obj. %</p>	<p>Pary sú veľmi ľahko zápalné, tvoria so vzduchom výbušné zmesi, ťažšie než vzduch, pri zapálení sa šíria do veľkých vzdialeností. Vzplanutie pôsobením horúcich povrchov, iskier, otvoreného ohňa aj preskokom iskry elektrostatického náboja. Veľké nebezpečenstvo výbuchu pri úniku látky do kanalizácie. Dýchací prístroj a úplný ochranný odev je pri zásahu jednotiek HaZZ nevyhnutný. Filter ochrannej masky je typu „A“.</p>	Výstražná nálepka: 2a

Názov	Vzorec	Kemler. kód	UN kód	Haschem kód	Hustota pár (vzduch=1)	Fyzikálno-chemické vlastnosti	Vlastnosti z pohľadu požiarovosti	Označovanie pri preprave, bezpečnostné značky
AIBN 2,2 azobisisobutyro- nitril	$C_8H_{12}N_4$	40	3234	3WE	-	Horľavá, biela, vo vode nerozpustná, práškovitá látka. Je rozpustná v organických rozpúšťadlách. Za tepla sa rozkladá na toxické látky z ktorých je najnebezpečnejší kyanovodík. Bod topenia: 105 °C - rozklad Tepl. vznietenia: 240 °C Medze výbušnosti: 5,2 g.m ⁻³ RrCL 30<32 mg/m ³	Trieda požiaru B. Pri hasení používať trieštenú vodu, strednú penu alebo ťažkú penu.	Výstražná nálepka: 4
Metanol (metylalkohol)	CH_3OH (CH_4O)	336	1230	2PE	1,1	Bezfarebná, číra, horľavá, kvapalina, vo vode absolútne rozpustná. Metanol je jed, zaradený do skupiny zvlášť nebezpečných jedov. Kvapalina má slabý liehový zápach, veľmi rýchlo sa odparuje a pary tvoria so vzduchom výbušnú zmes. Bod topenia: - 98 °C Tepl. varu: 64,6 °C Tepl. vzplanutia: 8 °C Tepl. vznietenia: 464 °C Medze výbušnosti: 5,5 - 44 obj. %.	Veľmi horľavá látka. Nebezpečenstvo vznietenia za normálnej teploty. Pri hasení používať všetky dostupné hasiace prostriedky. Nádoby z bezpečnej vzdialenosti chladíť vodou. V oblasti ohrozenia odstrániť všetky možné zdroje iskrenia. Pri úniku látky do kanalizácie alebo odpadových vôd vzniká nebezpečenstvo výbuchu. Používať dýchacie prístroje a ochranný odev. Filter ochrannej masky je typu „AX“.	Výstražné nálepky: 3, 6.1

4. Informácie o spôsobe varovania obyvateľstva a o záchranných prácach

Varovanie obyvateľstva

Varovanie obyvateľstva na území v územnej pôsobnosti Okresného úradu Žilina pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti s únikom chemickej nebezpečnej látky, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti sa technicky vykonáva:

- a) sieťou sirén, ktorú tvoria rotačné elektromotorické sirény a elektronické sirény, varovným signálom

VŠEOBECNÉ OHROZENIE		
<i>Tón sirén:</i>	2 – minútový kolísavý tón	
		2 minúty

Varovný signál „**VŠEOBECNÉ OHROZENIE**“ sa ihneď po jeho skončení dopĺňa slovnou informáciou vo vysielaní rozhlasových staníc alebo v miestnych informačných prostriedkoch miest a obcí v územnej pôsobnosti Okresného úradu Žilina, ktorá obsahuje deň a hodinu vzniku, údaje o zdroji a druhu ohrozenia, údaje o veľkosti ohrozeného územia a základné pokyny pre obyvateľstvo.

- b) prostredníctvom rozhlasového vysielania v územnom obvode Okresného úradu Žilina je okrem verejnoprávnych a komerčných rozhlasových a televíznych staníc s celoštátnym vysielaním využiteľná aj nasledovná rozhlasová stanica: Rádio SEVER na frekvencii 94,5 MHz,
- c) domácimi rozhlasmi (rozhlasy vo výrobných halách podnikov, nákupných strediskách, železničných staniaciach a p.),
- d) miestnymi informačnými prostriedkami miest a obcí (mestské a obecné rozhlasy).

Koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti sa vykonáva varovným signálom

KONIEC OHROZENIA		
<i>Tón sirén:</i>	2 – minútový stály tón	
		2 minúty

Signál „**KONIEC OHROZENIA**“ sa ihneď po jeho skončení dopĺňa slovnou informáciou vo vysielaní rozhlasových staníc a televíznych staníc alebo v miestnych informačných prostriedkoch miest a obcí v územnej pôsobnosti Okresného úradu Žilina.

Záchranné práce

Záchranné práce po vzniku mimoriadnej udalosti s únikom chemickej nebezpečnej látky vykonávajú základné záchranné zložky integrovaného záchranného systému (Hasičský a záchranný zbor, poskytovatelia záchrannej zdravotnej služby, kontrolné chemické laboratória civilnej ochrany, Horská záchranná služba, Banská záchranná služba) a ostatné záchranné zložky (Ozbrojené sily SR, obecné (mestské) hasičské zbory, závodné hasičské zbory, pracoviská vykonávajúce štátny dozor alebo činnosti podľa osobitných predpisov, mestská (obecná) polícia, Slovenský Červený kríž, iné právnické osoby a fyzické osoby, ktorých predmetom činnosti je poskytovanie pomoci pri ochrane života, zdravia a majetku).

Pri určovaní úloh na vykonanie záchranných prác sa vychádza predovšetkým z potrieb vykonať práce tak, aby pri zaistenej bezpečnosti osôb vykonávajúcich záchranné práce bola účinne poskytnutá prvá pomoc vyslobodeným a postihnutým osobám, pričom je potrebné dbať na to, aby sa čo najmenej zasahovalo do práv a chránených záujmov vlastníka, správcu alebo nájomcu nehnuteľností a zabránilo sa vzniku ďalších škôd.

Po vzniku mimoriadnej udalosti s únikom chemickej nebezpečnej látky činnosť pri záchranných prácach obsahuje najmä:

- varovanie obyvateľstva a vyrozumenie osôb ohrozených mimoriadnou udalosťou a aj pri zmenách situácie počas vykonávania záchranných prác,
- vykonanie prieskumu a pozorovania na postihnutom území, ktorého cieľom je vyhľadať postihnuté osoby mimoriadnou udalosťou, vyznačiť kontaminované a životu nebezpečné úseky,
- individuálnu ochranu osobám v kontaminovanom priestore a ich odsun z tohto priestoru,
- poskytnutie prvej predlekárskej pomoci a neodkladnej zdravotnej starostlivosti zraneným osobám vrátane odsunu postihnutých do zdravotníckych zariadení,
- kontrolu kontaminovania osôb, kontaminovania územia, ovzdušia a budov,
- hygienickú očistu postihnutých osôb,
- likvidáciu úniku nebezpečných látok a zabránenie ich šíreniu,
- špeciálnu očistu a dezaktiváciu územia, budov, priestorov, dopravných prostriedkov a komunikácií nevyhnutných pre činnosť nasadených síl a prostriedkov,
- reguláciu pohybu osôb a dopravných prostriedkov na postihnutom území,
- uzavretie postihnutého územia,
- ochranu postihnutých osôb a nasadených síl a prostriedkov pred nepriaznivými poveternostnými vplyvmi a následkami mimoriadnej udalosti,
- odsun nezranených osôb z postihnutého územia,
- poskytnutie veterinárnej pomoci postihnutým a ohrozeným zvieratám a vykonanie veterinárnej očisty,
- pozorovanie postihnutého územia a kontrolné merania,
- zachytávanie ropných produktov na vodných tokoch a plochách,
- uskladňovanie, odsun a likvidáciu kontaminovaného materiálu a ekologickú asanáciu zvyškov nebezpečných látok,
- psychologickú pomoc a duchovnú pomoc.

5. Úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti

Protichemické opatrenia

Okresný úrad Žilina na základe analýzy možného vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom chemickej nebezpečnej látky vo svojom územnom obvode plánuje, ktoré protichemické opatrenia sa budú realizovať v rámci jeho pôsobnosti, koordinuje realizáciu protichemických opatrení, ktoré sú potrebné na likvidáciu úniku nebezpečných látok, ak tieto opatrenia nepatria do pôsobnosti iných orgánov štátnej

správy, prevádzkovateľa, podnikateľov alebo obce, vymedzuje pre každý zdroj ohrozenia protichemické opatrenia, ktoré prevádzkovateľ zabezpečuje na ochranu obyvateľstva, usmerňuje ostatné právnické osoby a fyzické osoby - podnikateľov v oblasti ohrozenia, ktoré protichemické opatrenia je potrebné zabezpečiť pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti.

Na možný vznik mimoriadnej udalosti s únikom chemickej nebezpečnej látky na území v územnej pôsobnosti Okresného úradu Žilina sú protichemické opatrenia nasledovné:

- monitorovanie územia,
- varovanie obyvateľstva a vyrozumenie osôb,
- evakuácia a ukrytie osôb,
- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov,
- prvá predlekárska pomoc a neodkladná zdravotná starostlivosť,
- individuálna ochrana osôb,
- hygienická očista osôb,
- dekontaminácia terénu, budov a materiálu,
- zabezpečenie ochrany zamestnancov, ktorí nemôžu skončiť pracovnú činnosť a nachádzajú sa v oblasti ohrozenia,
- likvidácia úniku nebezpečných látok a zamedzenie ich nekontrolovaného šírenia,
- zákaz a regulácia spotreby kontaminovaných potravín, vody a krmív,
- veterinárne opatrenia,
- opatrenia na zabezpečenie záchranných prác.

Základné pravidlá režimu života obyvateľstva pri havárii s únikom chemickej nebezpečnej látky.

Nebezpečné chemické látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi a toxikologickými vlastnosťami spôsobujú poškodenie centrálného nervového systému, dýchacích orgánov, zažívacieho traktu, poškodenie kože alebo narušujú metabolizmus postihnutých osôb. V prípade havárie spojenej s únikom nebezpečných chemických látok pôsobia na okolie v podobe plynu alebo výparov. Únik môže byť spôsobený deštrukciou stacionárneho zdroja alebo z mobilného zdroja pri preprave automobilmi a železničnými vagónmi.

Po odznení varovného signálu civilnej ochrany „**VŠEOBECNÉ OHROZENIE**“, je potrebné vykonať tieto opatrenia:

- osoby nachádzajúce sa na voľnom teréne zabezpečiť si ihneď ochranu dýchacích ciest improvizovanými prostriedkami (vlhká tkanina, šatka, vreckovka a pod.), opustiť ohrozený priestor podľa možnosti kolmo na smer vetra, vyhľadať v blízkej budove ukrytie v miestnosti na záveternej strane smeru vetra a čo najvyššie nad terénom s čo najnižším počtom otvorov a vyčkať na ďalšie pokyny,
- osoby v dopravných prostriedkoch okamžite uzatvoriť všetky otvory (okná, vetracie systémy, vypnúť klimatizáciu a pod.) a okamžite opustiť v dopravnom prostriedku ohrozenú oblasť,
- obyvateľstvo v bytoch uzatvoriť a čo najlepšie utesniť všetky okná, dvere, ventilačné otvory a pripraviť si improvizované prostriedky (vlhký uterák, šatka, vreckovka a pod.),
- sledovať relácie obecného (mestského) rozhlasu, zapnúť regionálny rozhlas a televíziu,
- prednostne poskytnúť pomoc starým, nemocným, zraneným a invalidným osobám, deťom, tehotným ženám a podľa svojich možností poskytnúť ukrytie vo svojom byte a dome aj iným osobám v núdzi,
- prednostne chrániť vlastný život a zdravie, svojich blízkych aj ostatných osôb, až následne zvieratá, majetok a životné prostredie,
- pripraviť si evakuačnú batožinu v rozsahu podľa časového obmedzenia pobytu osôb na ohrozenom území pri vyhlásení evakuácie (krátkodobo s možným návratom do 72 h, dlhodobo s možným návratom po 72 h), hmotnosť evakuačnej batožiny je do 25 kg pre deti a do 50 kg pre dospelých a odporúčané zloženie je:
 - osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti,
 - osobné lieky a nevyhnutné zdravotnícke potreby,

- základné potraviny na 2 - 3 dni, čaj, vodu,
- predmety osobnej hygieny a dennej potreby,
- náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť,
- prikrývka, spací vak,
- vrecková lampa, sviečka a zápalky,
- ďalšie nevyhnutné osobné veci (mobilný telefón, pre deti pribaliť hračky),
- opustiť budovy len v prípade vykonávanej evakuácie, resp. po rozptyle nebezpečnej látky podľa pokynov obce (mesta),
- konať pokojne, s rozvahou a bez paniky a nerozširovať vo svojom okolí neoverené správy a informácie, nezľahčovať, nepodceňovať ani nepreceňovať riziká a možné následky vzniknutej mimoriadnej udalosti, zbytočne netelefonovať a tým uvoľniť telefónne linky a mobilné siete pre záchranné jednotky,
- vo vnútri domu (bytu) ukryť výlučne nekontaminované domáce zvieratá a tieto nevypúšťať von do kontaminovaného (ohrozeného) terénu,
- pri evakuácii vlastným motorovým vozidlom vozidlo podľa možnosti naplno obsadiť a to aj cudzími osobami,
- pred opustením bytu uzatvoriť hlavné uzávery plynu a vody, vypnúť elektrické spotrebiče (okrem chladničiek a mrazničiek), uhasiť otvorený oheň v šporákoch a kotloch ústredného kúrenia na drevo alebo uhlie, utesniť a uzamknúť byt (dom),
- na dverách, príp. na inom viditeľnom mieste nechať odkaz o novom pobyte,
- nestrácať čas vyhľadávaním svojich detí v materských a základných školách, zdravotníckych a iných zariadeniach, ani ďalších rodinných príslušníkov (deti a nemocní budú evakuovaní so zariadením, v ktorom sa v čase vyhlásenia evakuácie nachádzali), zlučovanie rodín sa bude uskutočňovať v evakuačných zariadeniach,
- informovať sa o uzatvorených oblastiach a komunikáciách,
- pri evakuácii z ohrozeného územia sa oboznámiť s trasami, evakuačnými zariadeniami a miestami núdzového ubytovania a núdzového stravovania,
- v miestach núdzového ubytovania sa informovať o miestach poskytovania prvej predlekárskej pomoci a prvej lekárskej pomoci, o spôsoboch a miestach vykonávania hygienickej očisty osôb, o pokynoch na veterinárne opatrenia na úseku veterinárnej starostlivosti a o pokynoch na vykonanie špeciálnej očisty terénu, budov a materiálu,
- dodržiavať pokyny personálu CO a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy.

6. Podrobnosti o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva

1. Vypracúvať plány ochrany obyvateľstva sú povinné:

- **právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia**, ktorí svojou činnosťou môžu ohroziť život, zdravie alebo majetok, vypracúvajú plán ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v rozsahu určenom Okresným úradom Žilina, podľa § 16 ods. 1 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Sú to tieto objekty:
 - MESTSKÝ HOKEJOVÝ KLUB Žilina a. s., Športová 5, 010 01 Žilina,
 - RYBA Žilina, spol. s r. o., Hviezdoslavova 5, prevádzka M. Rázusa 5, 010 01 Žilina,
 - POLYCASA SLOVAKIA, s. r. o., M. R. Štefánika 71, 010 39 Žilina,
 - Zväz pre skladovanie zásob, a. s., Vlčie hrdlo 1 824 12 Bratislava Terminál Horný Hričov, 013 42 Horný Hričov,

- MESSER TATRAGAS, SPOL. S R.O. Chalupkova 9, 819 44 Bratislava, OS Mojšová Lúčka, 010 56 Žilina

- Mesto Žilina vypracúva plán ochrany podľa § 15 ods. 1 písm. a) zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, v primeranom rozsahu podľa prílohy č. 3 k vyhláške MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov. Sú to nasledujúce mestá a obce:
- **Okresný úrad Žilina** - vypracúva plán ochrany obyvateľstva podľa § 14 ods. 1 písm. b) zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, v plnom rozsahu podľa prílohy č. 3 k vyhláške MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov.

o **Kontakty na dotknuté právnické osoby, fyzické osoby - podnikateľov, obce a štátne orgány**

Názov objektu, obce, štátneho orgánu	Kontaktná osoba	Telefónne spojenie	
		v pracovnej dobe	v mimoprac. dobe (mobil. telefón)
Mestský hokejový klub Žilina a. s.	Peter Kubiš	041 562 16 76	0910 929 716
RYBA Žilina, spol. s r. o.	Viera Černeková	041 706 91 19	0905 791 374
POLYCASA SLOVAKIA s. r. o., Žilina	Milan Čibenka	041 707 14 53	0902 116 097
MESSER TATRAGAS, spol. s r.o. Mojšová Lúčka	Ing. Ľuboš Matejčík	02 502 54 475	0903 213 022
Mesto Žilina	Emília Hollá	041 723 31 29	0907 802 592
Okresný úrad Žilina	Ing. Ľubomír Hollý	041 511 75 50	0905 609 654

7. Odkaz na obmedzenia vyplývajúce z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností

Údaje uvedené v „Informáciách pre verejnosť“ nepodliehajú žiadnym obmedzeniam, ktoré vyplývajú z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.

